

مکتب تهران فلسفه اسلامی را بر سر سفره زندگی مردم آورد

آیت الله محقق داماد به تشریح ویژگیهای مکتب فلسفی تهران پرداخت و گفت: نظام فلسفی تهران یک ویژگی دارد که تا الان همچنان پابرجاست و در قم صورت نگرفته است و آن اینکه مکتب فلسفی تهران در چالش با مسائل روز فلسفه اسلامی است و مسائل اعتقادی را با فلسفه اسلامی رویارویی می دهد.

آیت الله محقق داماد به تشریح ویژگیهای مکتب فلسفی تهران پرداخت و گفت: نظام فلسفی تهران یک ویژگی دارد که تا الان همچنان پابرجاست و در قم صورت نگرفته است و آن اینکه مکتب فلسفی تهران در چالش با مسائل روز فلسفه اسلامی است و مسائل اعتقادی را با فلسفه اسلامی رویارویی می دهد.

به گزارش خبرنگار مهر، هشتمین نشست از پیش همایش نکوداشت مقام علمی آقاعلی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس) با عنوان «حکمت در طهران» پیش از ظهر امروز چهارشنبه 17 اردیبهشت ماه با حضور آیت الله محمد امامی کاشانی، آیت الله دکتر سیدمصطفی محقق داماد، آیت الله غلامرضا فیاضی و دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی در مدرسه عالی شهید مطهری برگزار شد.

در ابتدای این نشست آیت الله امامی کاشانی طی سخنان کوتاهی با تأکید بر شخصیت علمی آقاعلی زنوزی تصریح کرد: حکیم زنوزی از جمله عالمانی بود که در مباحث علمی بر اساس زمان ابتکاراتی داشت. ایشان در زمانی می زیست که شبهات بسیاری به جامعه هجوم آورده بود و جامعه با دنیای جدید روبرو شده بود لذا با توجه به اهم موضوعات و نیاز جامعه به تألیف آثاری در طول عمر شریفش پرداخت.

تولیت مدرسه عالی شهید مطهری در ادامه به موضوع نظام احسن در میان حکما و فلاسفه اسلامی از جمله آقاعلی زنوزی اشاره کرد و گفت: مرحوم زنوزی در «بدایع الحکم» مبحثی درباره عدل الهی می گوید که این عدل الهی از نظام احسن می آید، وقتی این جهان نظام احسن است، پس هر چیزی که طبق آن باشد، احسن است. و عدل فرع بر نظام احسن است. وقتی این عدلی که فرع بر نظام احسن است اگر در نهایت و در نقطه اعتدال قرار گیرد، درست معادل اسماء الحسنی و مطابق وجود مطلق حق تعالی است.

آیت الله امامی کاشانی به تبیین مطالب فلسفی علامه طباطبایی توسط شهید مطهری اشاره کرد و گفت: علامه تبیین خاصی داشت، وی بیان نشان از قلمشان بهتر بود، اما مطهری قلمشان بهتر از بیان نشان بود، تأسف می خورم چرا آن دوره شاگردان مطالب ایشان را ضبط نمی کردند، اما شهید مطهری با ابتکار آن تبیین را از زبان علامه می گرفتند و در واقع آقای مطهری اصول فلسفه را احیا کردند.

در ادامه آیت الله سیدمصطفی محقق داماد از اساتید برجسته فلسفه، به تشریح ویژگیهای مکتب فلسفی تهران پرداخت و گفت: نظام فلسفی تهران یک ویژگی دارد که تا الان همچنان پابرجاست و انصافاً این کاری که در تهران می شود، در قم صورت نگرفته است؛ در تهران فلسفه اسلامی را بر سر سفره زندگی مردم و برخورد با مسائل روزشان آورده اند. مکتب فلسفی تهران در چالش با مسائل روز فلسفه اسلامی است و مسائل اعتقادی را با فلسفه اسلامی رویارویی می دهند.

وی با اشاره به علت تألیف «بدایع الحکم» توسط آقاعلی زنوزی، این کتاب را سرآغاز ورود مباحث فلسفی در زندگی مردم خواند و گفت: یکی از شاهزادگان قاجار به نام «بدیع الملک» که در فرنگ درس خوانده بود، در آنجا با چند مسئله اعتقادی روبرو می شود و به سراغ یکی از فلاسفه به نام حکمی اردکانی یزدی رفته و سؤالات خود را به او ارائه می کند و او نیز پاسخ سؤالاتش را می دهد- که البته این پاسخها نیز منتشر شده است- اما او از این جوابها قانع نمی شود و لذا دوباره این پرسشها را به مرحوم زنوزی عرضه می کند و آقاعلی زنوزی به او پاسخ می دهد که این پاسخها اکنون به عنوان کتاب «بدایع الحکم» مشهور است. از پاسخهایی که مدرس داده است کاملاً معلوم است که از فلسفه اسلامی به عنوان منبر استفاده کرده است و پاسخهای مسائل روز را بیان کرده است. در واقع استفاده از فلسفه اسلامی برای مسائل روز از اینجا آغاز شد.

وی با اشاره به چگونگی آشنایی کنت گوینو وزیرمختار فرانسه با آقاعلی زنوزی افزود: گوینو وقتی به ایران می آید می خواهد کتابی در حوزه فلسفه شرق بنویسد و برای همین پس از پرس و جو متوجه فردی بنام «آقاعلی زنوزی» می شود و او در کتابش از این حکیم مسلمان به عنوان «جهانی است بنشسته در گوشه ای» یاد می کند و از حکیم زنوزی خواهش می کند که یک دوره زندگانی فلاسفه اسلامی را برای او بنویسد و آقاعلی مدرس این کار را انجام می دهد و گوینو در کتابش آن را به فرانسه ترجمه کرده است. جمالزاده در یکی از سخنانش از یک سلسله مقالات به دستخط فارسی در کتابخانه استراسبورگ فرانسه خبر می دهد و من وقتی به این کتابخانه مراجعه کردم دیدم این همان زندگینامه فلاسفه اسلامی است که آقاعلی زنوزی به گوینو داده است و یک نسخه از آن کپی کردم.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی، بهره گیری از فلسفه اسلامی برای برخورد با مسائل روز در برخی از آثار علامه طباطبایی، شهید مطهری و مرحوم مهدی حائری یزدی را مورد اشاره قرار داد و گفت: ما به هر حال به نظام فلسفی معتقدیم مثل نظام فلسفی ملاصدرا یا ابن سینا که باید به نحوی حرکت کنیم که این نظامهای فلسفی پاسخگوی رخدادهای روز باشند.